

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutraj izdaja opoldne, večerno izdaja pa ob 3. uri popoldne, in stane v urodniških izrednih prilogah ter s „Kazipolom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček v 4. dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Oglaš in poslanice

se računajo po peti vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Vseje drke po prostoru.

Naročnino in oglaš je plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopidih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglaš v „Slov. knjižnici“ se računja po 20 kr. peti vrstici.

Kako je prišlo do ustanovitve hrvatsko-slovenskega kluba v državnem zboru?

(Poročilo z Dunaja.)

Okoli 20 let so bili hrvatski in slovenski državni poslanci v „konservativnem“ ali v „Hohenwartovem klubu“ skupno z nemškimi poslanci, konservativci.

O priliki odprtja državnega zbora leta 1891. so delali nekateri hrvatski in slovenski poslanci na to, da se vsi hrvatski in slovenski poslanci združijo v samostojen klub, in se na ta način oproste tujih spon.

Večina njih, katerih zastopniki so že preje bili pri „konferencah“ na Dunaju, je bila proti temu, a petorica izmed njih se je oprostila jarma Hohenwartovega kluba, v katerem jim je bila svoboda delovanja omejena, in si ustanovili svoj res malobrojen hrvatski pravaški klub.

Za časa koalicije je izstopilo iz Hohenwartovega kluba še deset hrvatsko-slovenskih poslancev. Ti so ustanovili svoj hrvatsko-slovenski klub, obstoječ iz šest Hrvatov in štirih Slovencev. Ostali Slovenci so ostali še nadalje v Hohenwartovem, oziroma konservativnem klubu.

Po končanih državnozbornih volitvah l. 1897. je bila občna želja hrvatskega in slovenskega naroda, da se njegovi poslanci združijo, in sicer v hrvatsko-slovenski klub.

Nekateri izmed njih, v prvi vrsti dr. Šustersi, kateri je prišel nekaj preje na Dunaj, so mislili drugače. Govorilo se je o osnovanju neke zveze s konservativnimi Nemci.

To se ni posrečilo posebno zategadelj, ker so ti Nemci ustanovili svojo „Katholische Volkspartei“.

Dr. Šustersi ni hotel slišati ničesar o hrvatsko-slovenskem klubu; zasnova je pa „krščansko slovensko - narodno zvezo“, ali bolje rečeno „Christlicher slavisch-nationaler Verband“. Mogli pa so v ta „Verband“, kakor že ime kaže, vstopiti vsi krščanski narodnočuteci slovenski poslanci. Vstopili pa so samo hrvatski in slovenski, 8 rusinskih iz Galicije in 1 češki iz Moravske.

Interesi, katere so imeli zastopati, so bili jako različni, in poslovanje je bilo zvezano s težavami. Vodstvo je bilo tako urejeno, da se je predsednik premenjal vsak mesec, enkrat Slovenec, potem Hrvat, in tretji Rusin.

Pri razpravah te zveze se je rabila največ nemščina. Vendar se je stvar, vsaj formalno, obdržala, posebno ko je koncilijantni Povse zastopal Slovence kot načelnik kluba.

Minile so državnozbornske volitve koncem l. 1900. in v začetku 1901.

Dr. Šustersi je potoval nekaj dni pred odprtjem državnega zbora na Dunaj, v Gradec in drugam. Glasilo stranke, katere pristal je on na Kranjskem, je pisalo, da se snuje mnogosteven slovenski klub, in da bodo slovenski poslanci „napredne“ stranke v državnem zboru osamljeni; torej v ta mnogobrojni slovenski klub ne bode mogel vstopiti eden del slovenskih poslancev.

Pa že to je odbijalo, da jeden človek, bodisi sam iz sebe, bodisi na poziv svojih najbližjih tovarišev, snuje novi klub proti že obstoječi „slovensko-narodni zvezi“, ne da bi vprašal večino njenih bivših članov, in da izključuje iz njega del njenih bivših članov!

Na 28. preteklega januarja je sklical dr. Šustersi vse hrvatske in slovenske poslance, izvzemši one slovenske „napredne“ stranke, k neobveznim pogovorom na Dunaj.

Pa to je se bolj odbijalo.

Dr. Šustersi je jeden izmed mlajših poslancev. Sv. pismo nas uči: „Če si povabljen v družbo, ne sili se na prvo mesto, ampak zasedi zadnje, da te morda, ko pride gospodar, posadi na prvo mesto.“ Parlamentarna navada je, da v državnem zboru, v odborih in klubih, dokler se ne konstituirajo, ima vodstvo najstarejši poslanec po letih. Ako je že dr. Šustersi hotel dati kako inicijativo med hrvatskimi in slovenskimi poslanci, tedaj bi bil mogel naprositi najstarejšega slovenskega ali hrvatskega poslanca, da skliče on vse slovenske in hrvatske poslance na pogovor.

Dr. Šustersi je izključil, bodisi sam, bodisi pooblaščen od svojih ožjih tovarišev, a priori gotove slovenske poslance samoblastno iz neobveznih pogovorov, brez sporazumljenja z večino hrvatskih in slovenskih poslancev, in ne govoreč o ostalih, kateri bi imeli biti člani „mnogostevilnega slovenskega kluba.“

Zadnje dni januarja so se vršili oni neobvezni pogovori, na katere je povabil dr. Šustersi vse hrvatske in slovenske poslance razun onih štirih slovenskih poslancev „napredne“ stranke s Kranjskega.

On je imel prvo besedo.

Izjavil je, da vsi slovenski poslanci ne morejo biti v enem klubu, da „slovensko-krščanski“ poslanci ne morejo biti skupno v enem klubu s tremi „liberalnimi“ iz te dežele; da se snuje „večja slovenska skupina“, v kateri bi bila večina hrvatskih in slovenskih ter razni drugi slovenski poslanci, na narodni in narodno-gospodarski podlagi, v kateri bi se spoštovala tudi krščanska načela.

Na to so se oglasili: dr. Ivčević, Spincić, Biankini, dr. Ferri, Perić, dr. Ploj in Robić, nekateri celo večkrat, soglasni s programom, katerega je razvil dr. Šustersi, in zagovarjali so vsi, bodisi hrvatsko-slovenski, bodisi jugoslovanski klub, v katerem naj bi bili vsi hrvatski in slovenski poslanci, eventualno tudi dva Srba.

Dr. Ivčević, posebno povdarjajoč, da ne govori v imenu svoje stranke, ker se ni z njo pogovarjal, pravi, da želi, da se omogoči tudi obema Srboma vstop v klub, in da bi bili v klubu vsi Hrvati in vsi Slovenci. Ako se cepimo, ne škodujemo samo svojemu narodu, ampak bi se osmešili pred našimi nasprotniki, posebno pred Nemci in Lahi.

Na opazko dr. Šustersi, da on in njegovi ožji tovariši ne morejo biti v enem klubu s tremi „liberalnimi“ s Kranjskega, ker je tako odločila njihova stranka v Ljubljani, odgovarja dr. Ivčević, da je stranka v Ljubljani odločila za Kranjsko, a ne za Štajersko in druge zemlje.

Spincić se izrazi za hrvatsko-slovenski klub, a proti slovenski zvezi, kakoršna se snuje. Obstajajo namreč veliki slovenski klubi slovenskih poslancev. Z njimi in z vsemi slovenskimi poslanci, treba je, da se medsebojno podpiramo, kot samostojna individualnost. Take zveze, kakoršna se snuje, ni priporočati že zategadelj, ker bi odium velikih slovenskih klubov padel na nas, če bi mi sprejemali v svojo zvezo one pojedine poslance, kateri od njih odpadajo. Poleg tega bi se morali, kakor v preteklih treh letih, posluževati nemščine. Tudi njegovi prijatelji, pravi, s katerimi je imel dan preje v Trstu sestanek, so mu naročali, da naj se potrudi, da se ustanovi skupen hrvatsko-slovenski klub, ter pristavili, da naj bode rajši „divjak“, če ne pride do te zveze. Narod je poslal

tudi one tri „liberalne“ poslance s Kranjskega na Dunaj, in mi nimamo pravice izključiti jih, dokler ne bi oni kot poslanci delovali proti klubovemu programu. Na opazko dr. Šustersi, da je njegov in njegovih ožjih tovarišev sklep gledé „liberalnih“ poslancev s Kranjskega nepremisljiv, odgovori Spincić, da bi se mogoče dala doseči kaka izjava, s katero bi se poravnalo vse ono, kar se je dogodilo med obema slovenskima strankama na Kranjskem. Krščanski nauk nas uči, da si moramo medsebojno odpustiti.

Biankini zagovarja ime hrvatsko-slovenski klub, da so že v imenu vidi, kdo da smo in koga zastopamo. Na to se mora tem nujneje opozarjati, ker se na mnogih straneh trudijo, da bi nam izbrisali celo ime.

Dr. Ferri bi bil zadovoljen, da stopita v klub tudi dva Srba, toda morala bi priznati hrvatsko državno pravo.

Perić misli, da ravno zaradi hrvatskega državnega prava Srbi ne bodo hoteli vstopiti v naš klub, dočim moremo vsi Hrvati in Slovenci, ker imamo vsi skupne interese in skupno državno pravo. Ne gre mu v glavo, kako se more izključiti iz kluba del Slovencev, ko se vendar pripušča vstop drugim Slovanom, in ko so vendar v preteklih letih sedeli skupaj „konservativni“ in „napredni“ poslanci.

Dr. Ploj pravi, da so štajerski Slovenci za slovensko-hrvatski klub, in da žele, da bodo v njem vsi slovenski in hrvatski poslanci. Štajerski Slovenci ne poznajo „klerikalne“ in „liberalne“ stranke v svoji deželi, ampak vsi zastopajo konservativni program, kateri se glasi: „Vse za vero, dom, cesarja.“ Po teh načelih hočejo delovati v državnem zboru, in govornik bode prvi, ki bo glasoval proti temu, da se sprejmejo v klub „liberalni“ slovenski poslanci, ako je resnica, kar trdi dr. Šustersi, da oni ne spoštujejo verskega prepričanja našega naroda. Zatorej naj se vprašajo slovenski „liberalni“ poslanci, če spoštujejo versko prepričanje drugih slovenskih poslancev in slovenskega naroda sploh. Predno jih to ne vprašamo, in predno se negativno ne izrazijo, ne moremo jih „a priori“ izključiti. Mi moramo gledati, da nas je čim več v našem klubu, in da vsi napram našim nasprotnikom, in v položaju, v katerem živimo posebno na Štajerskem, složno po-

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Kilonu je začelo srce znova nemirno utripati. Vsled strahu se mu je zdelo, da ga Urso opazuje z nekim poželjivim pogledom. „Kakšna tolažba za-me,“ je dejal sam sebi, „ako me ubije nehoté!“ Vsekako pa bi imel najraje, da ga ubije kap in z njim vred vse Ligijske, stori to, Jupiter, ako moreš!“ Premišljuje o tem, se še bolj zavija v svoj galijski plašč, izgovarja se, da se boji mraza. Konečno, ko prekoračita vežo in prvo dvorišče, dospeta v hodnik, skozi katerega je držala pot na oni vrtič pred hišico. Tu se Kilon nakrat vstavi ter reče:

„Dovoli mi, da si oddahnem, kajti drugače ne bom mogel govoriti z Vinicijem ter dati mu potrebnega sveta.“

„Po teh besedah obstane in dasi si je ponavljal, da mu ne preti nobena nevarnost, so se mu vendarle tresle noge pri pomisleku, da sedaj dospé med one tajnostne ljudi, katere je videl v Ostrijanu.“

Iz hišice na vrtu se začuje petje.

„Kaj je to?“ vpraša.

„Praviš, da si kristijan, pa še tega ne veš, da je pri nas navada, hvaliti Odrašenika po vsakem okrepčilu s petjem,“ odvrne Urso. „Mirijam se je že morala vrniti s svojim sinom in nemara je celo apostol sam pri njima. On vsaki dan poseti vdovo in Krispina.“

„Vedi me naravnost k Viniciju.“

„Vinicij je v isti sobi, kakor mi vsi, ker ta soba je največja, druge pa so samo temne kubikule, v katerih samo spimo. Vstopiva vendar, tam si počiješ.“

Vstopita. V sobi je bilo mračno, kajti bilo je oblačno vreme in plamenčki nekoliko svetilk so le slabo razsvetljevali mrak. Vinicij je v onem velikem plašču več slutil nego poznal Kilonu, in ko je ta zagledal v kótu postelje ter na njej Vinicija, je zdiral, ne zmeneč se za ostale, naravnost k njemu, kakor bi bil pričrčan, da le pri njem bo najbolj varen.“

„O, gospod, čemu nisi poslušal mojega sveta!“ zakliče, sklenivši roke.

„Molči!“ zapove Vinicij „ter slušaj!“

Na to jame uporno zreti Kilonu v oči ter govoriti mu resnobno in strogo, kakor bi zahteval, naj poslušalec dobro razume vsako njegovo besedo kot povelje in da naj mu ostane v spominu za zmerom.

„Kroton je planil ná-me, hotel me umoriti in oropati — razumeš! Ubil sem ga in ti ljudje so mi zavezali rane, katere sem dobil, ko sem se boril z njim.“

Kilon je takoj razumel, da Vinicij, ako tako govori, dela to po dogovoru s kristijani in da hoče, naj mu poslušalec verjame. Spoznal je to raz lice in radi tega, ne javljajoč ni dvoma, niti začudenja, dvignil oči ter zaklical:

„To je bil strašen lopov, gospod! Saj sem te svaril, da mu ne zaupaš. Ves moj nauk se je odbijal od njegove glave kakor grah od stene. V vsem Hadu se ne nahaja zanj dovolj muk. Kajti kdor ne more biti pošten, ta mora biti lopov, in komu je težje biti poštenemu nego lopovu? Toda napasti svojega dobrotnika in tako uglednega gospoda... O bogovi!“

Tu se spomni, da se je na poti predstavljal Ursu za kristijana ter — umolkne.

Vinicij reče:

„Ko bi ne bilo noža, ki sem ga imel s seboj, bil bi me ubil.“

„Blagoslavljam oni trenutek, ko sem ti svetoval, da vzameš s seboj nož.“

Toda Vinicij ostro pogleda Grka ter ga vpraša:

„Kaj si delal danes?“

„Kako? Mar ti že nisem povedal, gospod, da sem molil za tvoje zdravje?“

„A ničesar več?“

„In ravnokar sem nameraval, da te posejim, ko je dospel tu dobi človek z naznanilom, da me kličeš k sebi.“

„Tukaj imaš ploščico! Pojdes z njo v mojo hišo, poiščeš mojega oproščence ter mu izročiš. Na njej je napisano, da sem odšel v Benevent. Sam pa porečeš Demasu, da sem odpotoval danes v jutro, ker me je Petronij pismeno pozval k sebi.“

Odšel sem v Benevent — razumeš!“ ponovi s povdarkom.

„Odšel si, gospod. Zarano sem se poslovil od tebe pri Portu Kapeni in od časa tvojega odhoda se me je polastila taka tuga, da celo umrem radi nje, ako je ne potolaži tvoja velikodušnost, uprav kakor je nesrečna Zethosova žena.“ umrla vsled tuge za Xylom.“

Vinicij, dasi bolan in privajen na Grkovo zvijačo, se vendar ni mogel ubraniti smeha. Veselilo ga je, da ga je Kilon tako dobro razumel in radi tega reče:

„Pišem jim, naj ti obrišejo solze. Daj mi sem svetilnico.“

*) Aedon, katero je Zeno spremenil v slavčka,

stopamo, da tako zadobimo večji ugled in upliv, in da čim več izposlujemo za svoj narod. Sramota bi bila, če bi se brez dokazane potrebe cepili v dva tabora, ko nas je vendar tako malo.

Robič pravi: pozovimo tudi „liberalne“ Slovence, pogovorimo se z njimi, čujmo, kaj pravijo, in odločimo potem vsi skupaj.

Na vse to in podobno odgovarjata dr. Šustersič in Vencajz, da stojita trdne na sklepu svoje stranke v Ljubljani, da je njihov sklep nepremakljiv, da ne marajo slovenskih „liberalnih“ poslancev v klub, da ne marajo sedeti pri isti mizi s Tavčarjem. Pri tem sta navajala v njegovi odsotnosti marsikaj proti njemu, oziroma proti glasilu stranke, h kateri pripada.

Ko je Pogačnik izrazil željo, da naj se sestavi program, in da naj se povabijo vsi slovenski in hrvaški poslanci, da ga podpisajo, je končal pogovor dne 30. januarja, z opazko, da se sestanejo dne 31. januarja ob 10. uri dopoldne.

* * *

Bilo je po klicanju sv. Duha in svečanostni sv. maši v stolni cerkvi, a pred prvo sejo državnega zbora dne 31. januarja. K sestanku Slovencev in Hrvatov jih je prišlo malo, a slovenski „liberalni“ poslanci niti povabljeni niso bili. Dr. Šustersič je rekel: pogovorili se bomo sami. Imam načrt programa, katerega smo sestavili s poslancem dr. Plojem in Biankinijem. Spinčič pripomni: o programu moramo razpravljati, a to ne moremo, ker nas je tako malo, in ker zato niti časa ni — manjkalo je četrto do 11. ure, o kateri se je imela začeti otvoritvena seja državnega zbora. Dr. Šustersič odgovarja: razprave prav za prav ni treba; prečital bom program. In prečital je program zveze „Slavisches Centrum“. Spinčič ga opozori, kako je možno rabiti to ime, ko smo vendar toliko zagovarjali „hrvatsko-slovenski“, oziroma „jugoslovanski“ klub. Dr. Šustersič pravi na to: torej vi nečete podpisati! — Spinčič: ne! Od prisotnih ni hotel podpisati niti Robič niti dr. Ploj, isti, kateri je bil prisoten pri sestavi načrta programa. Rekel je, da ne moremo odločati brez razprave, brez Hrvatov iz Dalmacije, kateri so imeli tedaj ravno svoj pogovor o podanju in podpisanju državnopravnega zavarovanja. Dr. Šustersič ni hotel o tem ničesar slišati, ampak samo klical: „le podpisati, le podpisati!“

Podpisali so, kakor se je zvedelo, tedaj ali pozneje sledeči slovenski poslanci: Pfeifer, Pogačnik, Povše, Šustersič, Vencajz in Žitnik s Kranjskega, Berks in Žičkar s Štajerskega, in Gregorčič z Goriskega. Oni so pooblastili tudi dr. Šustersiča, da se z drugimi pogaja.

* * *

V teh okolištinah je sprožil poslanec dr. Ploj misel, da naj Hrvati in oni, kateri se niso udeležili prepričev med slovenskimi strankama, vzemó vso stvar v roke, in da naj združijo nesložne najbližje brate.

Hrvati iz Dalmacije in iz Istrije so se sestali dne 1. febr. ob 11. dopoldne in sklenili, sklicati na isti dan ob 5. pop. vse hrvaške in slovenske poslance na skupen pogovor.

Vabljeni so bili vsi na Dunaju prisotni poslanci. V imenu dr. Ivčevića je pozval dr.

Ploj dr. Šustersiča in razne druge. Dr. Šustersič mu je odgovoril, da so se oni že konstituirali v klub, in da kot oseba ne more prisostvovati tem pogovorom. Ako pa želi kdo vstopiti v „Slavisches Centrum“, naj se prijavi in podpiše program. Na pripombo dr. Ploja, naj pride torej kot načelnik, ni dal odgovora. Prišel ni niti on, niti drugi njegovi ožji tovarisi, kateri so bili obljubili, da pridejo.

K pogovoru so prisli razun vseh na Dunaju prisotnih hrvatskih poslancev tudi slovenski poslanci; dr. Ploj, dr. Ferjančič, Gabršček, dr. Plantan in dr. Tavčar. Robiča ni bilo na Dunaju.

Pri tem pogovoru so izjavili med ostalimi vsi poslanci, tudi dr. Ferjančič, Gabršček, dr. Plantan in dr. Tavčar, da nimajo ničesar proti veri, da spoštujejo versko prepričanje slovenskega naroda, da so tudi sami kristjani, in da vzgajajo svoje otroke krščansko, da so samo proti temu, da bi se rabila vera v strankarske namene. Kar se gospodarskih vprašanj tiče, so oni tega mnenja, da ne smemo delati razlike med posameznimi produktivnimi stanovi, da je blagostanje poljedelcev, obrtnikov in trgovcev drugo od drugega odvisno. Če se godi jednim boljše, godi se boljše tudi drugim, moramo se torej zavzeti za vse.

Pogovor je trajal nad dve uri, in izrekla so se načela, po katerih naj se sestavi program za hrvatsko-slovenski, oziroma jugoslovanski klub. V to svrhu se sestavi odsek, obstoječ iz poslancev: dr. Ivčević, dr. Ferjančič, Perić, dr. Ploj in Spinčič.

Odsek je sestavil program ter ga predložil vsem že naštetim hrvatskim in slovenskim poslancem dne 4. februarja zvečer v preloso.

Pri najboljši volji, da se omogoči vstop tudi dvema srbskima poslancema, ni se moglo priti do načina, kako naj se to stori, ker bi ta dva niti ne hotela izjaviti, da spoštujeja hrvatsko državno pravo. Tudi ime kluba ni ugajalo, ker so mnogi želeli, da naj bo že v imenu označena hrvatsko-slovenska individualnost.

Sprejel se je jednoglasno ta program: „Hrvatsko-slovenski klub stoji na krščanski podlagi.

Potegoval se bode z vsemi zakonitimi sredstvi za narodne pravice Hrvatov in Slovencev in njihov vsestranski napredek na kulturnem in gospodarskem polju. Posebno pozornost obrne na vprašanje glede zidanja železnice v južnih pokrajinah monarhije.

Pripravljen je tudi vzajemno podpirati opravljene zahteve vseh ostalih slovanskih narodov, ter v ta namen stopiti v čim ožjo zvezo z njihovimi zastopniki.

Uvaževati hoče tudi prepričanje vseh onih svojih članov, kateri so za oživitvorenje hrvatskega državnega prava; nadalje vzame na znanje tudi državnopravno zavarovanje, kakoršno so predlagali v državnem zboru dne 5. februarja 1901.“

Pred konstituiranjem so se trudili nekateri hrvatski in slovenski poslanci pri članih „Slavisches Centrum“, da bi se doseglo zjedinitve vseh poslancev hrvatskega in slovenskega naroda, toda brez uspeha. Nujno pa je bilo potrebno, da se klub konstituiraj,

z ozirom na volitve v odbore in udeležitve pri konferencah načelnikov.

Dne 5. februarja so podpisali imenovani program sledeči poslanci: Biankini, Bortić, dr. Ferri, dr. Ferjančič, dr. Ivčević, Perić, dr. Plantan, dr. Ploj, Robič, Spinčič, Šupuk, dr. Tavčar, Vuković in dr. Zaffron; pozneje še: dr. Klaić in Gabršček.

Na temelju tega programa se je konstituiral še isti dan hrvaško-slovenski klub. Načelnikom je bil izvoljen dr. Ivčević, za njegovega namestnika pa dr. Ploj.

Klub je odločil, da se hoče pogajati s zvezo: „Slavisches Centrum“, da bi se vsi hrvatski in slovenski poslanci zjedini v enem klubu. To se je naznanilo nekaterim članom bolj privatno, a dr. Šustersiču službeno. On je vzel to na znanje s pripomnjo, da bode razpravljalo o tem v zvezi „Slavisches Centrum“, katere načelnik je.

DOPISI.

Z Dunaja, dne 14. februarja 1901.

— Dne 12. t. m. je priredilo v „Resurzi“ slov. akad. dr. „Slovenija“ slavnostni „Tavčarjev večer“ na čast svojemu novoizvoljenemu častnemu članu, kakor tudi na čast narodno-naprednim slov. poslancem.

Dolgo pred določenim časom je bila že prostorna dvorana natlačena, vsi zavedni in narodno-napredni akademiki so se zbrali in v prijateljskem krogu z mnogobrojno deputacijo hrv. akad. dr. „Zvonimira“ nestrpno čakali na povabljenе visoke goste, ki so bili koj pri vstopu viharo pozdravljeni.

Predsednik „Slovenije“ tov. Gab. Hočevar je v navdušenih besedah pozdravil g. dr. Tavčarja, g. dr. Ferjančiča in našega poslanca g. Oskarja Gabrščka.

Temu pozdravu je sledil slavnostni govor tov. Lavrenčiča, ki je slikal v jasnih potezah g. Tavčarja kot posebej naravno-napredno idejo, povdarjal veliko važnost te ideje za naš narod in izročil častno diplomu slavljencu kot mal dar „Slovenije“ za velike njegove zasluge.

Gospod Tavčar se je spominjal onih časov, ko je bil še sam „Slovenijan“ in prišel do zaključka, da se „Slovenija“ ni spremenila tekom dolgih let, da jo prešinja še vedno ena in ista ideja kakor tčas.

Napil je društvo, da bi procvitalo v prid slov. narodu. Tudi g. Ferjančiča in g. Gabrščka smo slišali, odzvala sta se na pozdrave tov. Kobala in Reje in nam mnogo zlatih besed vdolbla v naša srca.

Dobroznani „Slovenijanski“ oktet, kakor tudi veliki zbor, sta zapela marsikatero slov. in hrv. pesem. Neviden duh, toda ne oni dr. Šustersiča, je plaval nad nami, ena ideja nas je družila pri tem večeru: svoboda in narod, to so besede zapisane v društvenem praporu in globoko v naših srcih. Z mnogimi krasnimi spomini smo se poslovili od svojih poslancev.

Iz Velikih Zabelj, dne 13. februarja 1901. — Dopisunčki „Lažnjivega Kljucka“ štev. 6. so se hudo trudili, kje bi kakega poštenjaka ujeli, da bi ga izročili hudomušnjemu „Lažnjivemu Kljucku“. V začetku svojega umazanega oštudnega dopisa naznanjajo hud blisk in grom. Ta hudi blisk in grom se je gotovo vršil v tisti mali izbi, kjer se vsako

nedeljo zbira tista mala peščica nazadnjaškega klerikalizma. Mali gospod v lepem „šibercigarju“ jim tudi rad postreže z dobro kapljico, da so bolj zmogni z lažmi postreči prismojega črnčka! Ti revčki, zmešani od prevelikega groma in navdušeni od vinske kapljice, so bili prav primerni, kako debelo laž izpolniti. Male jim niti v glavo ne pridejo. Kdor ne pleše, kakor oni godejo, je „revče“ kmalo v njih satanskih krempljih.

Tako so se zagnali z vso silo v zadnjem „Lažnjivem Kljucku“ na našega obče sposto-vanega načelnika.

V naši občini nima gospodarski svet tako lahkega posla, kakor si kdo misli. Zato je bilo treba, da se volj može, ne omahljive, ampak trdne kot skala. Enoglasno je bil izvoljen tudi bivši načelnik, kateri je mož res pravega značaja. Ta podla klerikalna duša pa ga hoče na čuden način sramotiti v svojem ničvrednem listu. No, pa naj delajo, kar hočejo, naj ostudno lažejo, naj obrekujejo, njim so vsejedno nebesa odločena, samo da se niso upisali na željo večine ljudstva naše občine! Oni so res pravi farizeji podobni pobeljenim grobovom. Pa bi si kedo mislil, to so kaki prostaki, ali temu ni tako. Oni so pravi občinski možaki, kateri pa ne gledajo za blagor naše občine, ampak več za sv. Križ, in svojo preveliko čast. Naš gospodarski svet se ne ravna po njih navodilih, zato jim je trn v peti.

Mogoče pa, da hrepeni kedo po stolu načelnika, kar pa revček nikdar ne doseže. Pokazalo se je že ob zadnjih volitvah, ker ubožec ni vdobil kakor 1½ glasu. Bati se mu je, da pri prvih volitvah zgubi se to dosedanje „šaržo“.

Da bi pa njih lažnjivi dopis bolj svetu imponiral, pravijo, da hočejo resnici na ljubo pojasniti stvar, kako se je popisovanje vršilo. Tu pripisujejo neke zasluge našemu načelniku, ker pravijo, da mu je reklo neko cloveče: „Tako naredi!“ potem da se je pričelo popisovanje in gospodarski svet je bil precej njegov. To je prav debela, ostudna laž, kajti načelnik, združen z gospodarskim svetom, se ni ganil, da bi koga silil k podpisovanju, še manj pa agitiral po občini. Kar pa je najhujše, pravi dopisunec, da se ni mnogim povedalo, zakaj se stvar popisuje, češ, da se je mnogim reklo, da vdobimo duhovnika ali da bomo prosti od Križa. Komu in kedo je to govoril, to nam dokažite, ako ne, vas smatramo za lažnike!

Kar se tiče nadaljnega dopisa v „Lažnjivem Kljucku“, ne odgovarjamo. Danes pribijemo samo to, da kar je „Soca“ pisala, je gola resnica in nič drugega.

Tebi pa, ki te je sv. Martin obremenil z jarmom sv. Lukeža, te opominjamo, da prihodnjič kaj poštenega in resničnega pišeš, in da laži pustiš na stran. Posebno pa gledé na naše delavne postene možake.

Več podpisov.

Iz Dornberga, dne 13. febr. 1901. — Naši klerikalci si ne morejo dati pokoja, ker so zmagali tukaj v naši občini s par glasovi, katere so z vso silo pridobili! Seveda po krivi poti. Zato je pa bilo treba dosti laži in strašuh. Pa se vse to ni bilo zadosti, koliko vina se je potočilo po njih kletih na tisti namen: posebno dosti je točil in po-

Kilon, že popolnoma pomirjen, vstane, prestopi nekoliko korakov proti peči ter vzame jedno svetilko, ki so gorele na zidu. Kuklica mu pri tem zdrzne z glave in svetloba mu posveti naravnost v lice. Glauko skoči pri pogledu nanj s klopi ter urno se približavši, obstane pred njim:

»Cefas, ali me še poznaš?« vpraša.

In glas mu je bil tako strašen, da so strepetali vsi navzoči.

Kilon dvigne svetilnico, pa jo v istem času treščí na tla in, zvišvi se v klobčič, jame tarnati:

»To nisem jaz!... To nisem jaz!... Milost!«

Glauko se obrne na stran k vernikom, ki so baš večerjali, ter reče:

»To je oni človek, ki me je prodal ter ugonobil mene in mojo rodbino!...«

Njegova zgodovina je bila znana vsem kristijanom in Viniciju, kateri si le radi tega ni domislil, kdo je ta Glauko, ker pri obvezovanju rane neprestano omedlevajoč, ni slišal njegovega imena. Toda za Urso je bil ta kratki trenutek, ki je napočil po Glaukovih besedah, kakor blisk v temi. Spoznavši Kilona, je z jednim skokom stal poleg njega, pograbil ga za ramena in, pripognivši ga nazaj, zaklical:

»On mi je prigovarjal, naj ubijem Glauka.«

»Milost!« zakriči Kilon... Dam vam... Gospod!« zakliče, obrnivši se k Viniciju, »reši me! Zaupal sem v te, torej potegni se, zá-me. Tvoje pismo odnesem!... Gospod, gospod!...«

Toda Vinicij, ki je najhladnokrvnejše izmed vseh zrl na to, kar se je bilo zgodilo, in sicer radi tega, ker mu je ta zadeva bila znana in ker njegovo srce ni poznalo usmiljenja, reče:

»Pokopljite ga na vrtu; pismo odnese nekdo drug.«

Kilon si domisli, da so te besede izrekle njegovo obsodbo k smrti. Kosti so mu jelo dregetati v strašnih Ursovih rokah in oči so se mu topile v solzah.

»Radi vašega Boga! usmiljenje!« je klical, »kristijan sem!... Pax vobiscum!... kristijan sem, in ako mi ne verjamete, krstite me še enkrat, dvakrat, trikrat. Ne umorite me! Usmiljenje!«

In njegov glas, zamolkel od bolečine, je postajal čimdalje slabši. Med tem pa vstane izza mize apostol Peter, kima nekaj časa s svojo belo glavo, ki mu je lezla na prsi; oči je imel zaprte, toda pozneje jih odpre ter reče sredi globoke tišine:

»Odrešenik nam je dejal: Ako se je pregrešil tvoj brat zoper tebe, kaznuj ga; ako pa se kesa svojega dejanja, odpusti mu. In ako bi se sedemkrat na dan pregrešil zoper tebe ter se sedemkrat obrnil k tebi s prošnjo za odpuščanje, odpusti mu!«

Po teh besedah zavlađa še večja tišina.

Glauko je stal dlje časa mirno, zakrivaje si lice z rokama, naposled pa si jih odtrga ter reče:

»Cefas, naj ti Bog odpusti storjeno mi krivico, kakor ti jo jaz v imenu Kristusovom odpuščam.«

Tudi Urso takoj izpusti Kilona ter reče:

Naj ti bo Odrešenik usmiljen in naj ti odpusti tako, kakor ti jaz odpuščam.«

Kilon je padel na tla ter opiraje se ob tlak z rokama, vrtel glavo kakor zverina, ki se vjame v zanjko, ter ozirajo se naokrog čakal, od kod da pride smrt. Očem in ušesom še ni verjel ter si ni drznil pričakovati odpuščanja.

Polagoma pa se mu je vračala zavest, samo zasanele ušnice so se mu strahu tresle. Apostol pa je dejal:

»Pojdi v miru!«

Kilon je vstal; ni pa še mogel govoriti. Nehoté se je približal k Vinicijevi postelji, kakor bi še pri njem iskal varstva, ker še ni imel časa, da bi premislil, da ga je uprav on obsodil, dasi se je posluževal njegovih uslug ter bil kolikor toliko njegov sokrivec; oni pa, proti katerim se je pregrešil, so odpustili. To mu je še le pozneje prišlo v glavo. Sedaj se mu je samo čitalo z obraza, da se zmerom ne veruje in da je močno osupnen. Dasi je bil že razvidel, da je dosegel odpuščanje, je hotel vendar čim prej mogoče odnesti zdravo glavo od teh nerazumljivih ljudij, katerih dobrota ga je iznenadila tako, kakor bi ga bila iznenadila njih okrutnost. Zdela se mu je, da bi se moglo zgoditi zopet nekaj nepričakovane, ako bi ostal še dalje, radi tega obstane pri Viniciju ter spregovori z bojazljivim glasom:

»Daj mi gospod, pismo! Daj pismo!«

In pograbilvi ploščico, katero mu poda Vinicij, se prikloni najpoprej kristijanom, na to pa bolniku ter držeč se zidu, odide urno skozi vrata.

V hodniku, kjer je bilo temno, se mu znovič naježijo lasje na glavi, ker si je domislil, da vtegne Urso priti za njim ter ubiti ga v temi. Hotel je dirjati na vso moč, toda noge so mu odpovedale službo, in čez trenutek popolnoma otrpnilo, kajti Urso je v resnici stal pred njim.

Kilon se zgrudi na tla in jame tarnati:

»Urban... v imenu Kristusa!...«

Toda Urban mu reče:

»Ne boj se. Apostol mi je zapovedal, naj te odpeljem skozi vrata, da ne bi zablodil v temi, in ako ti manjka moči, da naj te pospremim domu.«

(Dalje pride.)

nnjal neki nam znani Josk, katerega očetu se vidi na očeh, kak mož je, pa tudi sin je tak mož!

Tudi nam znani g. Ž. na oni kraj mosta, ki ima Petra v službi za neko čudno delo, tudi ta Ž. je več večerov pojil klerikalce, da so volili na njih program; če pa ni Petra doma, ko nese v mlin, se more g. Ž. sam udeležiti Petrovega posla, če je potreba „sable“, ni kaj častna taka služba za tako visokega kmeta kakor g. Ž. Veliki bogatin ne more biti, ker grebe listje z domačimi grabljami „altro che skerci“! In tisti Drejek z pogrbno črno kapo, ki ni bila zadeta z „levorvarjem“, tudi ta ima tako opravilo kakor Peter in Ž. Pa kar sabljica zasluži, gre Drejeku vse po luži, na onkraj mostiča je njegovo zavetje; skoro vse znese tje na levo!

Ta D. zna tudi izvrstno „balincati“ po klerikalnih dvoriščih, na široko se smeje in kaže velike čeljusti; tudi ta je dal literček na tisti namen za volitve, no pa saj je tudi on obirel purane na tisti namen. Ko mu očitamo, pa pravi, da ne; zato, ko zdaj bi bil rad z nami, se kesa, kaj je naredil, ki je obljubil tisti večer prej, da bo volil z nami. Zdag ga je sram, ki je postal „figa-mož“.

Pa še mnogo drugih bi bilo rado z nami, pa se nekaj boji; tudi Stefe s Tabra je s to bando, pa še kako se drži, kdo smo mi; če se ne kesa, se gotovo bo tudi ta „kosmata kapa“ kesala, saj vse boljše v Dornbergu je na napredni stranki; to klerikalce pa tako peče, da jim grejo pene z ust od same jeze! Le poglejte tistega dolgega gori na Tabru; je ves oslinjen!

Domače in razne novice.

Osebnostne vesti. — Postnima vezhenikoma sta imenovana doučeni učenec mornarske akademije Karol Pecenko v Trstu in pravoslovec Marij Demonte v Gorici. — Sodni avskultant dr. Laz. Lucić je imenovan pristavom za Volosko.

Premeščenja. — Gg. Jos. Terpin, davčni nadzornik v Gorici, je premeščen v Trst, Fran Berbuč, davčni kontrolor v Ajdovščini, pride za davkarja v Bolec, Ivan Šustersič, davčni pristav tu, za oficijala v Komen, Henrik baron Baum, davčni vezhenec tu, je premeščen v Cerkno za začasnega pristava, dalje sta premeščena iz Gorice davčna vezbenca marki Enea Obizzi v Losinj mali in Cel. Segati na Čres. Otav. Marizzio, davčni oficijal v Poreču, je premeščen za kontrolorja v Ajdovščino, dosedanji vezhenec Fr. Grigolon pride kot pristav v Motovun. Tullio pl. Stefanini, finančni koncipist, je prestavljen k okrajnemu glavarstvu v Gorici k davčnemu oddelku. — Sodni pristav M. Hrovatin je premeščen iz Podgrada v Sežano.

Smrtna kosa. — V Kobaridu je umrla v 60. letu starosti gospa Marijana Masera širokoznane Zganove rodbine. Bolehala je več ali manj več let in iskala zdravlja celo v Karlovi Varhi. Zalostni rodbini iskreno sozale!

Pevsko in glasbeno društvo. — Opozarjamo na ustanovno zborovanje, katero bo danes zvečer ob 6. uri za dame, ob 6¹/₂ za gospe. Društvo vabi k obliki udeležbi posebnost p. n. dame. Društvo je prevažno za nas Slovence v mestu, zato se je nadejati vabilu tudi primernega odziva.

Volitev cestnega odbora v Gorici za sodni okraj goriske okolice je bila v četrtek. Oddanih je bilo 106 glasov. Izvoljeni so bili: Klančič Anton, župan v Podgori, z 72 glasovi, Klanjšček Jos., župan v St. Ferjanu 69, Skolaris Anton v Vipolzah 61, Podgornik Andrej, župan v Čepovanu 68, pl. Lokatelj v Vrtojbi 56, župan Brce v Dornbergu 64, župan pl. Monari v Sempasu 67, župan Mozetič Anton v Solkanu 56 in župan Lutman Andrej v St. Andrežu po ožji volitvi.

Proti staremu vodstvu se je pojavilo nasprotstvo, toda ne morda s stališča naših strankarskih bojev. Zadnje dni pa je posegel v organizirajoči se odpor eden član izvrševalnega odbora naše stranke, da bi prodrla lista čisto naprednih kandidatov. — Ni slo! Odbornikov je namreč le 9, ali kandidatov gotovo nad 50. V jedni sami vasi so bili kar štirje kandidati! — Ali vseh odbornikov je le devet! Zato je bil skoro vsak volilec drugačnega mnenja in nezadovoljen z vsako predloženo listo. Zato tudi velika konfuzija pri volitvi. Tu sta se prečrtavali in popravljali obe predloženi listi (tiskane glasovnice), da je bilo kar zabavno gledati može, ki so menili, da tako spravijo tega ali onega ali sebe v odbor. Vsakdo ima posebne želje, katere naj bi izvršil cestni odbor. To kaže, kako veliko dela ga še čaka.

Govoriti o klerikalizmu večine odbornikov, bi bilo krivično. Uverjeni smo, da bodo celo očitni pristasi naše stranke, ko se nekoliko ublažijo sedanji boji. Večina je z našo stranko v prijaznih odnosih. — S takim cestnim odborom je možno skupno delo-

vanje naše stranke, kar bo le v prid vsem ogromnim potrebam goriskega okraja.

S svojega strankarskega stališča seveda obhajujemo, da ni prodrla čista napredna lista. To so zakrivali može, ki so vedno na strani napredne stranke, ker so jim tako veleli osebni ožiri ali bodisi resnične ali umisljene domače potrebe.

„Boksarija in boksarji“ ali velika maskarada „Goriškega Sokola“. — Odbor je dobil danes iz Postojne sledečo brzojavko: „Krakowska „brna“ na poti v Boksarijo povila tu nenadoma tri nežne brnce; mati in mladina zdravi“. Podpisan je „Pepe, večni lolančan“, ki brno vodi. In tako bomo imeli izjaven užitek, videti v Boksariji celo familio ekstitičnih bitij, ki žive samo v krakovskem predmestju Ljubljane. S Pepetom in „brno“ maršira tudi morastarski „purgar“ Bostjan Šola. Mož je imel na poti že smolo, kajti na hrbet si je naložil dve vreči pristne ljubljanske megle, katero so mu pa mitničarji, ker ni bila „zadacana“, na logaskej „strangi“ vzeli. Njegova jeza nad „iblatjarji“ je svedela strašansko. Iz Skofjeloke na Kranjskem se je prijavil zbor sestih samo nemško govorečih „Bischöflackerinnen“, rajbnski Vrbani s „šho robo seveda tudi ne izostane. Odbor je na občno željo razširil v prvo nameravani jednotni slog maskarade ter daje onim gospodom in damam, ki se ne mislijo maskirati v smislu naslova maskarade, glede mask popolnoma prosto roko in to tem lažje, ker so ravno sedaj tam v daljni Boksariji sploh zbrani vsi narodi. — Vstop na maskarado je dovoljen edino le proti izkazu vabila oziroma vstopnice, ki se dobe pri posameznih odbornikih, posebno pri gospodu Rudolfu Konjedicu, trgovcu v Gorici.

Iz Ajdovščine nam poročajo, da je med tank. vrtnimi naprednjaki živahna agitacija za obilno udeležbo pri plesu narodno-naprednega društva v Črnicah. Iz naše metropole je pač lep izlet do bližnjih Črnic, kjer bode živahna zabava ob zvokih vojaške godbe. Priprani smo, da se bodo naši vrli tržani izborna zabavali ves popoldne in da dajo s svojo udeležbo pri plesu mnogo poguma čilnemu odboru mladega naprednega društva. Obilno udeležbo iz Ajdovščine toplo priporoča ajdovski fant.

Iz Brd smo dobili dopis, v katerem toži dopisnik radi izpremembe, ki se je izvršila pri volitvah v cestni odbor. Prejšnji odbornik župan g. pl. Reya v Kozani se je res brigal za ceste, kar je bilo v njegovih močeh, tako, da mu vedo hvalo za njegovo delovanje. Želeli so seveda, da bi bil ostal še nadalje v cestnem odboru, ali to se ni zgodilo. Izvoljen pa je sedaj Skolaris v Vipolzah, to je mož, ki ne uživa med Brici tistega upoštevanja, katero bi bilo potrebno v tako važnem zastopstvu, in zato tudi ne pričakujejo od njega kdo ve kakega delovanja. Tudi je znano, da se d. Skolaris vodi, kakor hočejo drugi, dočim je župan Reya neodvisen mož. Dopis končuje: No, pa počakajmo, končno ga bomo sodili po — dejanjih!

Kurata Ferjančiča na Gočah so izpustili iz zapora. Klerikalni listi slavé to tako, kakor da se je zgodilo kdo vé kako zažodstvalno dejanje, in „Slovenec“, imenuje Ferjančiča kar naravnost mučenika. Kakšen „mučenik“ je, to pokaže šele sodnijska obravnava, na kat.ri se bo zrealilo znano tolovajstvo na Gočah. Pri obravnavi bo igral med obtoženci veliko vlogo imenovani kurat Ferjančič. Da pa so ga izpustili iz zapora, to je pač znatno! Duhovnik —

Na Kneži se je podrla dne 6. t. m. hiša Petra Kraglja. K sreči so pa začeli domači še pravočasno, kako so pokale stene. Radi tega so zbežali ven na cesto, kjer so videli, kako se je z ropotom podrla hiša. Kragelj, ki je svoj čas poskušal srečo v Ameriki, je že tako revež; sedaj pa še svoje strehe nima.

V Kozljah na Krasu je uničil požar dne 12. t. m. 6 gospodarskih poslopij. Ker je bila burja, se je oženj čudovito hitro razširil. Pogoreli so zavarovani in dobe razven jednega, ki je zaostal s plačilom zavarovalnine, odškodnino.

Radi plesa „Slov. Citelnice“ odpade jutri plesna vaja pri „Sokolu“.

Mrene padajo z oči. — Kakor čitamo v „Prim. Listu“, sta vrnila dva Prvačkovca „Prim. List“. Jeden je napisal: Taka surova, infamna lažnjivost, kakor vaša — nemogoče! Drugi pa: Take hudobije, lažnjivosti ni mogoče podpirati — obžalujem. Prav sta govorila Prvačkovca, vsa čast njima! Posnemajta ju vsi drugi, katerim silijo v hišo s „Prim. Listom“. — Dr. Pavlica pa pravi še potem: Upamo, da pošteni Prvačkovci obsojajo tako pisarijo, in da „Prim. List“ se poteguje vselej za resnico in pravico, eli nasprotni listi pa res nimajo drugega kot laži. — Da, da, pošteni Prvačkovci obsojajo tako pisarijo, kakoršna je ona „Prim. Lista“, o katerem prav dobro vedo, da se nikdar ne poteguje za resnico in pravico, ker mu je glavno orodje vedno in povsod nesramnost in laž! Koliko opazk v tem pogledu smo že čuli iz kmečkih ust! Ljudje sprevidajo vedno bolj in bolj, kje v kateri stranki je doma pravica in resnica ter rodoljubje, kje pa laž in izkoriščanje. — Posnemajta Prvačkovce in pokažite vrata „Prismojencu“, kadar Vani silijo v hišo z njim! S tem se odkrižate tega „Lažnjivega Kljukca“, uredniku dr. Pavlici pa napravite veselje in prihodnjic napiše zopet notico o

veselih trenutkih za urednika „Prim. Lista“, katere ima takrat, kadar ma kdo vrne list. Množite mu to veselje!

Veseliški odsek „Goriškega Sokola“ opozarja vse rodoljube, ki po pomoči za maskarado niso dobili vabila, da se zglasé v prodajalnici gosp. Rudolfa Konjedic, kjer se jim vabilo izroči. Vstopnice se prično prodajati že v torek popoldne v Citelnici, da se s tem izogne zvečer prevelikemu navalu.

I seveda!! — Casa je preveč na razpolago. Poleg politikovanja v soli si spoga tudi časnikanenje. Zato pa piše v „Gorico“ sestavke pod naslovom, ki začenja z I, skončuje pa z a. Vsa ost je naperjena proti osebi g. Gabrščka, katerega je vzel „na piko“. Ako mu pa kaj odgovoris, pa se zopet zaleti v Gabrščka z dolgo klobasarijo z naslovom, ki začenja z I in skončuje z a. I — a, i — a! Brez konca in kraja. Dober tek! Le rigaj dalje s svojim klerikalnim vampom!

V Jesenici v gorah je porodila dne 11. t. m. Marija Maver trojčke, dva fanta in eno dekletce. Dekletce je umrlo in ni dočakalo niti krsta, fanta pa so morali nesti botri v hudem mrazu in snegu celo na Ravne, ker nuncu v Orehku ni bilo doma. Poročevalec pravi: Gospod nunc v Orehku ne stoji doma, še vedno rad pogleda svoje stare znanee v Hudjužni. — V tako hudem mrazu hoditi z novorojenčkoma iz Jesenice na Ravne, to ni šala — nunci pa so preveč z doma in premalo doma.

S Št. Viške gore smo dobili pismo, v katerem se nam pripoveduje, da na Št. Viški gori se je prikazal dne 9. t. m. ob 10. uri zvečer medved, ki je napadel nekega moža, katerega pa so k sreči drugi rešili. Tudi po okolici so že videli tega zaraščene kosmatinca.

Izjava. — Obveščujem „Sočine“ in druge čitatelje časopisa „Soče“, da nisem jaz sestavil in pisal „Sočinega“ dopisa „Od kod?“ 17. novembra 1900, st. 133., kakor se me je sumnilo, pač pa sem dal povod z označilom v Banjski kuratni cerkvi 4. novembra 1900, kar obžalujem. — Nabrano svoto za božji grob je prednik pustil — pa v zastanih obrestih. Farovž je isti popravil z višjim dovoljenjem. Poslušalci me niso prav razumeli. B. Bèvk, kurat.

Listneca. — Odložiti smo morali več dopisov, kateri pridejo na vrsto drugi teden. P. g. M — v V. Pride o prvi priliki na vrsto!

Izvrstno domače sredstvo je Zoltánovo „böl ublažujoče ribanje“, lekarnarja Zoltána iz Budimpešte (1 steklenica 2 kroni), katero vpliva pri boleznih, nastalih vsled prehlajenja na kosteh. Celu pri zastarelih slučajih se je sponeslo to sredstvo, kar dokazujejo mnoga zahvalna pisma.

Priloga. — Današnji številki „Soče“ smo priložili ilustriran cenik stare in povsod znane tovarne cerkvenih priprav Krickl & Schweiger, c. kr. dvornega zalagatelja na Dunaju.

Oddá se velika meblirana soba v ulici Barzelini st. 8, I. nadstropje, kjer se je tudi zglasiti.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V seji v četrtek so predložili češki poslanci predsedniku povsem izgotovljen načrt adrese in predlagali, naj jo izroči cesarju. Adresa pravi, da ako bo cesar z jednako ljubeznijo objemal vse narode, zavladajo v državi boljše razmere. Monarhija je združitev raznih narodov in samo svoboden razvitost istih je jamstvo za njeno prihodnost. Avstrija mora biti zavetje narodne tolerance in resnične svobode. — Predlog, izročiti posebno adresso cesarju na prestolni govor, je padel, poda se samo udanostna izjava predsedstva. Prihodnja seja bo dne 20. t. m.

V odseke so voljeni iz južnih dežel: v proračunski Vukovič, Robič, Povše, Rizzi; v železniški Biankini, Tavčar, Gregorčič, Šustersič, Basevi; v vojni Ploj, Pogačnik, Rizzi, Mauroner (Garibaldinec).

Razkralj Milan. — Truplo Milana so prepeljali v četrtek v srbsko cerkev na Dunaju ter je položili na oder. Včeraj pa so prepeljali truplo z vojaškimi častmi na državni kolodvor. Ob odnašanju Milanovega trupla je posloval grof Zichy kot vrhni dvornik. Predpoldne v četrtek je komisija, sestojeca iz srbskega poslanika Krstića in dvornih uradnikov, konstatovala identiteto in sestavila zapisnik, na kar se zaprli krsto. Na krsto so položili po nalogu kralja Aleksandra venec cvetja z napisom: Svojemu dragemu očetu Aleksander.

Stavka v ladjedelnici pri sv. Marku v Trstu traje dalje, ker ravnateljstvo noče popraviti delavcem storjene krivice, katero je napravilo s tem, da so se kršile pogodbe. Deputacija delavcev je zahtevala, da se izplača odpuščeni delavcem denar, kateri so zaslužili ali se ne prejeli.

Na Španskem se razširja med ljudstvom gibanje proti samostanom in proti mehužni vladi že po celi deželi. Množica naskokuje samostane, jih bombardira in požiga. Svoj srd obrača pa tudi proti vladi. Razni ministri niso varni življenja. Ljudstvo je oživelo in se dvignilo proti svojim izsesavalcem, zlasti proti jezuitom. V Madridu so aretovali nad 500 oseb.

Na Kitajskem se ne bo konec vojne, ker kitajske oblasti se protivijo izpolniti točno vse mirovne pogoje in odlašajo od dneva do dneva. Waldersee je izročil sedaj kitajskemu dvoru ultimatum: ali naj se izpolnijo pogoji za mir točno ali pa se nadaljuje vojna.

Narodno gospodarstvo.

Tržaška posojilnica in hranilnica je imela v tem letu, to je v 6. tednih, 1.000.000 K prometa. Kako lepo napreduje ta zavod v korist tržaskih Slovencev!

Davki plačani 1. 1900. — „Wiener Abendpost“ prinaša statistične date o vplačanih direktnih in indirektnih davkih minolega leta v naši državi. Čisti prinos direktnih davkov znaša je lanskega leta 277.720.245 K; indirektnih pa 636.407.333 K. Direktnih davkov je prišla država za 6.489.773 K, indirektnih pa za 33.206.655 več od 1. 1899.

Švicarska trgovina s sirom. — Znano je, da trguje Švica največ s sirom. V nobeni drugi državi se ga ne pridela toliko, kolikor v tej deželi. Tako je bilo izvedenih iz Švice 1. 1899. za čez 40 milijonov frankov sira in sicer v Francijo 11.8 milijonov, Nemčijo 9.9 milijonov, Italijo 4.7 milijonov, Avstro-Ogersko 2.7 milijonov, Združene države 3.9 milijonov frankov. No, v poslednjem času so se začele brigati za živinorejo tudi druge države, posebno Nemčija. Zato je izvoz v to državo znatno padel. Tudi Italija pridela sedaj več sira sama, le na Francosko ga izvažajo Švicarji vedno več.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča pred. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

Važno za vsakega!

Razprodaja!
Za neverjetno nizko ceno, za samo gl. 2-95 se vdobi krasno garnituro, imajočo naslednjih stitnajst dragoceni krasnih predmetov:

Važno za vsakega!

- 1 žepna ura iz niklja Anker-Rem. (ua željo posebnost); 5 krasno vdelanim okrovom, natanjko regulirana s 3-letnim jamstvom ter etui.
- 1 eleg. oklopna verižica iz niklja ali goldina s privezki vred. Parizni sistem.
- 1 kravatna igla iz goldina z vdelanimi briljanti.
- 1 par pozlačenih zapetnih gumbov. Znamka „Garrantie“.
- 1 garnitura gumbov iz goldina za predsrajnike in ovratnike; 5 komadov.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno zaznamovana.
- 1 prstan iz goldina z eleg. kamnom.
- 1 pomanjševalno žepno zrcalo v etui.

Teh stitnajst krasnih in dragih predmetov z uro Anker-Rem. razprodaja za samo gl. 2-95, proti povzetju ali naprej poslanim zneskom tvrdka

Bratje Hurviz,

Ekspozitna hiša, Krakau, Stradom 17 (Avstr.)

Kar ne ugnja se tekem 8 dni sprejme nazaj ter denar vrne, da se kupovalec nima bati nikake nevarnosti.

Bogate ilustrovane kataloge vseh dragocenosti zastoj in franko.

Sprejemajo se preprodajalci in agentje.

Böl ublažujoče ribanje

po dr. Zoltán-u
(Zoltánovo mazilo).

Že mnogo let znano, varno učinkujoče sredstvo, katero je najbolje uporabiti pri protinu in revmatizmu.

Olajša in odstraeni po kratki uporabi (kar dokazujejo mnoga priznanja in zahvalna pisma) celo t. ego let brez vseh so zdravečo bolezn.

1 steklenica stano 2 kroni.

Pri vpošiljavi zneska 2 K 80 vin. razpošilja franko letarnar

Béla Zoltán, Budimpešta.

Zaloga na Dunaju, lekarna pri „Črnem medvedu“ I., Lugeck 3.

Nikako stritvno sredstvo. Zdravniško priporočeno.

Franciška Alberta Franciškin,

Lavko Kodrič,

poročena.

Pilje dne 10. siveana 1901. Gorica.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dai
matinskih in
istrskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Posrežba poštena.

Riccardo Brass

Gorica

zaloga vin in špirita na debelo.

Ulica Vetturini šte. 11.

Domača, istrska in dalmatinska vina ter žganja prve vrste po nizkih cenah.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisanim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,

torarna ur ter izvoz zlatnine Most (Česko).

Dobr. ura Item iz niklja fl. 3 75; srebrna ura fl. 40, fl. 5 80; srebrna verižica fl. 1 20; budilnik iz niklja fl. 1 95.

Tvrda je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter tisoč priznanih pism. Ilustrovan cenik zastoji!

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Lorey-lasmi dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe samoiznajdene pomade. To so najslovičnejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, pospešuje rast istih, poživlja lasnik, pospešuje pri gospodih polno močno ras. brk ter daje že pri kratki uporabi lasem in glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani le pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld. 2 gld., 3 gld., 5 gld. Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa s poštnim povzajem po vsem svetu iz omarne, kamor naj se pošiljajo vsa naročila.

Ana Csillag

Dunaj, Seilergasse 5.

Dunajski zobni atelje

v Gorici, Raštelj št. 21, II. nadstropje.

Vlagajo se naravnim potom, pri jedi popolnoma rabljivi umetni zobovi, brez nikakih bolečin ter brez odstranjenja zobnih korenin.

Zobovje na zračni tlak (Specijaliteta).

Popravljanje in prenavljanje obrabljenega zobovja.

Naročila izgotavlja dobro, hitro in v ceno.

Govorne ure:

od 9. ure dopoldne do 5. popoldne.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarnice v Pragi

priporočano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h. kron 1 40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDROM“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarnice in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.

Elizabethgasse št. 5. (nova).

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav JOS. VINDYŠ - A.

v Pragi na Smihovu

(Praga-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816 se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovejših priporočilih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočljivi sprisal domači in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštino prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

mirotilnica (drogerija)

v Gorici

Gospoka ulica št. 15, nasproti „Treh kron“

Karol Volpis

Priporoča vse v to stroko spadajoče predmete kakor: oljate in suhe barve, proste in v škaflih; čopiče, pokosti, zamaska, kemične izdelke, zdravila, prevlake, cement najboljših tvrdk; vitriol, apno, rumunsko žveplo, vinski izvleček, razne soli; zdravilna zelišča, čaje, med; kirurški oprave, cevi, gobe, zamaške, ščetil, olja, esence, parfumerije itd. itd.

Zagotavlja se točno in strogo pošteno postrežbo.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obreštuje hranilne vloge, stalne, ki se nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto - current po 3-60%. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjizbi varščine na 10-letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obreštujejo po 6-15%.

Vplačevanje se vrši osebno ali potom polnočnik na čekovni račun štev. 842.366.

Uradne ure: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9-12. dopoldne.

Goriška ljudska posojilnica

registrovano društvo z omejeno zavezo

v Gorici

Gospoka ulica št. 7, I. nadstropje v lastni hiši.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni član društva, in se obreštujejo po 4 1/2%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo samo članom, in sicer na menjice po 6% in na vknjizbe po 5 1/2%.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K 1.400.000.

Poštno-hran. račun št. 837.315.

Malo dni več!

Prvikrat v Gorici v Vrtni ulici

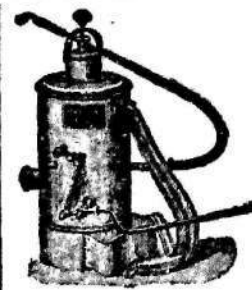
Lifkov veliki historični mehanični

muzej in panoptikum

v katerem so umetniška dela in deliške umetnosti in mehanike, izide ana v zgodovinskih in mitoloških voščenih figurah v življenjski velikosti, elegantno in dragoceno opremljene, kakoršne se tukaj še niso kazale.

Vstopnina 30 vin.; vožnja in podčastniki plačajo 20 vin.

Odprto vsak dan od 9. ure dopoldne naprej.

Patentovani aparati

za žvepljanje na roko in za na hrbet,

rabljivi na dva načina.

Patentovane škropilnice proti

peronospori

najnovejši sistemi.

Brizgalnice za žvepleni ogljik (Injektori)

proti filokseri

Aparati za streljanje proti toči.

Posebne brizgalnice za sadno drevje in vse druge priprave za sadje in trtorejo pošilja po najnižjih tvorniških cenah

IG. HELLER, DUNAJ (WIEN)

II. Praterstrasse 49.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo dražje je, kjer bi manjkalo to lahko in milo učinkovito domače sredstvo, kar pripravi na občinu in na go zdravi v prvi zib nas e kih slabega prebavljanja in telesnega zaprtja. Teh kroglice, ki so tudi pod imenom Pserhofer-jeve kroglice ali Pserhofer-jeve krištilne kroglice znane, stane 3 kroglicami 21 kr., 1 zavitek s 6 škaflicami 1 gld. 5 kr., pri naprej vposlanem zne-ku stane s poštnine p osto pošlati to: 1 zavitek 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 6 gld. 35 kr., 10 zavitkov 9 gld. 25 kr. Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 15.

Prosi se izrečno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ma nap - na p krovu vsake škaflice na navodilu o uporabi stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rdečimi tiskani.

Balzam zoper ozeblino J. Pserhofer-jev, 1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošilja vijo 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz ozkega trpotca razljudi 1 teklenica 30 kr.

J. Pserhofer-jev balzam zoper golšo, 1 steklenica 40 kr., s poštnine prosto pošilja vijo 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati iz rsnio krepčilo 1 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld. 1/2 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka želodena tinktura (preje življenjska esenca imenovanja). — Lahko razst pljujoče

zdravilo. dražilnega in krepčujočega učinka na želodec pri o iranem prebavljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanaajstoria steklenica 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam zoper rane, 1 steklenica 50 kr.

Tannochin-pomada J. Pserhofer-jeva, najboljšo sredstvo za rast las, 1 pošica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane pok profesorja Stendela, 1 lonček 50 kr., s poštnine pro-to pošilja vijo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bulch-a, d mače redstvo proti slabi prebavi, 1 za o j 1 gld.

Razen tu m novanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih tiskanih ogl ene tu- in inoze ske farmace ti ke spezialitete ter se p eskrbe v i predmeti, ka erih morda ne bi il v za o gi, a zahtevanje točno in ajceneje.

Pošiljatvo po pošti izvršuje se najhitreje, ako se denar prej vpošlje; večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se prej vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljativah proti povzetju.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špiljske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzul izgubl.

Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog

na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% nim obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. Eskompt menije najkulantnejše. Borzna naročila.